

МІНІСТЕРСТВО
ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я
УКРАЇНИ

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

ТОМ 1

20 лютого 2023 р.
м. Київ, Україна

НАУКА, ПРАКТИКА ТА ОСВІТА

PLANTA+

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
“КИЇВСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ”
ІНСТИТУТ БОТАНІКИ ІМ. М.Г. ХОЛОДНОГО НАН УКРАЇНИ

«PLANTA+. НАУКА, ПРАКТИКА ТА ОСВІТА»

Матеріали

**IV Науково-практичної конференції з міжнародною участю,
до 20-річчя кафедри фармакогнозії та ботаніки
Національного медичного університету імені О.О. Богомольця**

Том 1

**20 лютого 2023 року
м. Київ**

MINISTRY OF HEALTH OF UKRAINE
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
BOGOMOLETS NATIONAL MEDICAL UNIVERSITY
NATIONAL UNIVERSITY OF PHARMACY
PRIVATE HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTION
"KYIV MEDICAL UNIVERSITY"
M.G. KHOLODNY INSTITUTE OF BOTANY

«PLANTA+. SCIENCE, PRACTICE AND EDUCATION»

The proceedings
of the Fourth Scientific and Practical Conference with International
Participation, dedicated to the 20th anniversary of Pharmacognosy and Botany
Department Bogomolets National Medical University

Volume 1

20 February 2023
Kyiv

УДК 615.322.03(477+100)(082)

Р 71

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Мінарченко В. М., доктор біологічних наук, професор
Карнюк У. В., доктор фармацевтичних наук, професор
Бутко А. Ю., кандидат фармацевтичних наук, доцент
Ємельянова О. І., кандидат медичних наук, доцент
Чолак І. С., кандидат фармацевтичних наук, доцент
Махиня Л. М., кандидат біологічних наук, доцент
Струменська О. М., кандидат медичних наук, доцент
Підченко В. Т., кандидат фармацевтичних наук, доцент
Ковальська Н. П., кандидат фармацевтичних наук, доцент
Ламазян Г. Р., кандидат фармацевтичних наук, доцент

PLANTA+. НАУКА, ПРАКТИКА ТА ОСВІТА: матеріали IV Науково-практичної конференції з міжнародною участю, до 20-річчя кафедри фармакогнозії та ботаніки Національного медичного університету імені О.О. Богомольця (Київ, 20 лютого 2023 р.). Київ, 2023. Т. 1. 260 с.

ISBN 978-966-437-658-4 (повне зібрання)

ISBN 978-966-437-656-0 (Том 1)

Збірник містить матеріали IV Науково-практичної конференції з міжнародною участю, до 20-річчя кафедри фармакогнозії та ботаніки Національного медичного університету імені О.О. Богомольця «PLANTA+. НАУКА, ПРАКТИКА ТА ОСВІТА». У збірнику опубліковано результати наукових досліджень провідних вчених України та іноземних фахівців з питань фітохімічного аналізу, стандартизації лікарської рослинної сировини, інтродукції, ресурсознавства лікарських рослин. Висвітлено питання технології та аналізу лікарських засобів рослинного походження, дієтичних добавок, лікувально-профілактичних та косметичних засобів. Представлені фармакологічні дослідження з питань безпечності та застосування у клінічній практиці лікарських засобів рослинного походження. Розглянуто проблеми модернізації навчального процесу та орієнтації на дистанційне навчання у закладах освіти.

Матеріали представляють інтерес і можуть бути корисними для широкого кола наукових та науково-педагогічних працівників наукових установ, закладів вищої освіти фармацевтичного, медичного, біологічного профілю, докторантів, аспірантів, студентів, співробітників фармацевтичних підприємств та громадських організацій.

Друкується в авторській редакції. Відповідальність за достовірність наданого для видання матеріалу несуть автори одноосібно. Будь-яке відтворення тексту без згоди авторів забороняється. Матеріали пройшли антиплагіатну перевірку за допомогою програмного забезпечення StrikePlagiarism.

ISBN 978-966-437-658-4 (повне зібрання)

ISBN 978-966-437-656-0 (Том 1)

© Національний медичний університет імені О. О. Богомольця, 2023

© Колектив авторів, 2023

НОВИЙ ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ ПРОДУКТ РОСЛИННОГО ПОХОДЖЕННЯ В УКРАЇНІ

Бурлака І.С.¹, Лукієнко О.В.¹, Мірошніченко О.М.²

ПВНЗ «Харківський міжнародний медичний університет»¹,

Харківський національний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди²,
м. Харків, Україна

is_burlaka@ukr.net, olha.miroshnichenko@hnpu.edu.ua

Ключові слова: харчування, мангольд, вітаміни, органічні кислоти

Вступ. Харчування – один з ключових факторів попередження низки хронічних захворювань. В той же час, це і фактор ризику, бо завжди залишається свідомим вибором кожної окремої людини. Поява офіційно науково обґрунтованих рекомендацій зробить цей вибір простішим. Відповідальна роль держави – впровадження реформ охорони здоров'я, покликаних змінити ставлення українців до свого здоров'я та харчування зокрема. Однією з найпоширеніших світових практик, яка дозволяє досягти цієї мети, є поширення і популяризація харчових культур на національному рівні. Сьогодні Україна теж стала на цей шлях. Раціональне харчування є визначальною умовою формування здоров'я та високої працездатності й активності протягом усього життя. Але, на жаль, статистика свідчить, що українці нехтують принципами здорового харчування, що суттєво знижує якість життя і, врешті, несе загрозу їх здоров'ю. Близько половини населення нашої країни мають надлишкову вагу або ожиріння та низку інших захворювань. Загальновідомо, що профілактика неінфекційних захворювань у 2,7 рази менш затратна, ніж лікування хворих. При цьому здоровий спосіб життя населення у 5 разів ефективніший, ніж лікувально-діагностична діяльність галузі охорони здоров'я, пов'язана із збереженням та зміцненням здоров'я населення. Овочівництво – це рослинницька галузь сільського господарства, завданням якої є вирощування овочевої продукції – незамінного джерела вітамінів та мінералів, необхідних для життя, здоров'я та працездатності людини [1,2]. Українські овочівники вирощують майже 40 видів, городники – втричі більше завдяки малопоширеним видам. Добре відомою овочевою культурою в Україні і світі є буряк звичайний [3]. З часом люди вивели спеціальні сорти буряка, що відрізняються ніжним листям з потовщеними м'ясистими черешками. Вони культивуються як овочеві рослини. Такою інноваційною культурою є мангольд (або буряк листовий) – *Beta vulgaris L. subsp. cicla (L.)* – дволітня городня культура, яка належить до родини лободеві – *Chenopodiaceae*. Має велику схожість до буряка звичайного і зумовлено це тим, що мангольд – буряк, лише листовий, який займає дуже невеликий сегмент ринку в світі, а в Україні знаходиться взагалі у зародковому стані. У їжу вживають молоді листки і черешки мангольда. За смаком черешки і листя нагадують кукурудзу молочної стиглості.

Матеріали та методи. З метою розширення асортименту овочів, які вирощуються в Україні і можуть бути об'єктами для розробки і створення функціональних продуктів, нами було обрано неофіційну овочеву культуру

– мангольду листя, які заготівляли у Харківській області. Загальновідомими реакціями ідентифікації було проведене попереднє фітохімічне дослідження рослинного матеріалу з встановленням біологічно активних речовин (БАР), які накопичуються в досліджуваному рослинному матеріалі. Наявність органічних кислот визначали методом паперової хроматографії у системі розчинників: етилацетат-кислота оцтова-кислота мурашина-вода (100:11:11:25).

Результати та їх обговорення. Загальновідомими реакціями ідентифікації було встановлено наявність у мангольду листях наступних груп БАР: полісахаридів, антраценпохідних, фенольних сполук, сапонінів, білків, пектинових речовин, органічних та гідроксикоричних кислот, вільних і зв'язаних цукрів, речовин глікозидного характеру. В результаті проведеного хроматографічного дослідження виявлено наявність яблучної, лимонної, аскорбінової, хлорогенової кислот у мангольду листях.

Висновки. 1. Аналіз даних літератури свідчить про застосування неофіційної лікарської рослинної сировини мангольду листя, які широко застосовуються медициною у комплексному лікуванні ряду патологічних станів людини і тому можуть бути джерелом певних функціональних продуктів.

2. Результатами проведеної роботи науково обґрунтована доцільність більш широкого і раціонального використання листкового овоча – мангольду листя – у громадському харчуванні, тому що харчування є специфічним фактором впливу зовнішнього середовища на організм людини, переходячи з зовнішнього у внутрішній фактор. Харчування має бути збалансоване не тільки по відношенню до основних харчових речовин, але і за вмістом таких біологічно активних речовин як вітаміни, органічні кислоти, фенольні сполуки, макро- і мікроелементи, тощо. Листкові овочі мають не тільки поживні, а й лікувальні властивості, вони корисні для дитячого харчування, для людей, схильних до повноти.

3. У 100 г мангольда листях міститься близько 19 ккал. Поєднання низької калорійності і багатого хімічного складу, що містить значний перелік життєво важливих мінералів і вітамінів, а також прекрасних гастрономічних якостей, робить мангольд дієвим варіантом функціональних продуктів для організації дієтичного харчування.

Перелік посилань :

1. Волошин О.І., Бойчук Т.М., Волошина Л.О. Оздоровче харчування: стан і перспективи ХХІ століття. Чернівці, БДМУ. 2014. 525 с.

2. Ганич О., Білас Б. Екологія. Природне харчування. Здоров'я. Ужгород, 2000. 373 с.

3. Безусов А.Т., Стельмашенко К.В., Верба О.В. Розробка технології отримання овочевих напоїв та нектарів лікувально-профілактичної дії. *Харчова наука і технологія*. 2010. № 4(13). С.11–14.

Бойко І.В. ЛІКАРСЬКІ ВЛАСТИВОСТІ <i>HELLEBORUS FOETIDUS</i> L.	154
Бондарук С.В., Булава С.О., Аль-Маалі Г.А. ДОСЛІДЖЕННЯ БІОТРАНСФОРМАЦІЇ ДИХЛОРАНІЛІНІВ БАЗИДІЄВИМИ ГРИБАМИ	156
Борисенко С.С., Глуценко О.М., Бут О.В. РОЗРОБКА СКЛАДУ РЕКТАЛЬНИХ СУПОЗИТОРІЇВ НА ОСНОВІ БІОЛОГІЧНО АКТИВНИХ РЕЧОВИН ПРИРОДНОГО ПОХОДЖЕННЯ	158
Бур`янова В.В., Зубрицька Т.Р. ВИВЧЕННЯ ВПЛИВУ <i>HEDERA HELIX</i> НА ОРГАНИ ДИХАННЯ	160
Бурлака І.С., Лукієнко О.В., Мірошніченко О.М. НОВИЙ ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ ПРОДУКТ РОСЛИННОГО ПОХОДЖЕННЯ В УКРАЇНІ	162
Бурмістрова Н.О. ADONIS AESTIVALIS L. В НАЦІОНАЛЬНОМУ ДЕНДРОЛОГІЧНОМУ ПАРКУ СОФІЇВКА	164
Бут І.О. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТЬОГО ПРОЦЕСУ ПРИ ВИВЧЕННІ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ХІМІЇ У ЗМІШАНОМУ ФОРМАТІ НАВЧАННІ	165
Бутко А.Ю., Байсагуров Д.Л.-А., Двірна Т.С., Паламарчук О.П. ВИВЧЕННЯ МОРФОЛОГО-АНАТОМІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПЛОДІВ ОВСА ПОСІВНОГО (<i>AVENA SATIVA</i> L.)	167
Бутко Л.А., Бутко А.Ю. ДЕЯКІ АСПЕКТИ СУТНОСТІ СПОЖИВЧОЇ ЛОЯЛЬНОСТІ В АПТЕЧНИХ МЕРЕЖАХ	170
Бутко Л.А., Фоміна К.О. МАРКЕТИНГОВИЙ АНАЛІЗ РИНКУ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ ГРУПИ G01A	173
Вакуленко Т.Б., Багацька Т.С., Корабльова О.А. ДІАГНОСТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ КАРПОЛОГІЧНИХ ОЗНАК <i>STELLARIA MEDIA</i> (L.) VILL. ТА <i>STELLARIA GRAMINEA</i> L. (CARYOPHYLLACEAE)	176
Веденичова Н.П., Аль-Маалі Г.А., Бісько Н.А., Косаківська І.В., Остапченко Д., Ступак І., Гарманчук Л.В. ОНКОСТАТИЧНИЙ ЕФЕКТ ЦИТОКІНІН- ВМІСНИХ ЕКСТРАКТІВ З МІЦЕЛІО ЛІКАРСЬКИХ ГРИБІВ У КУЛЬТУРІ КЛІТИН ГЕПАТОКАРЦИНОМИ ЛЮДИНИ HEPG2	180
Вельчинська О.В., Мелешко Р.А., Шевчук В.В. ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПАРАЦЕТАМОЛУ: СТАНДАРТИЗОВАНІ МЕТОДИ АНАЛІЗУ СУПРОВІДНИХ ДОМШОК	184